

بسمه تعالی

امتحان نهایی الکترومغناطیس ۲ مدت آزمون: ۳ ساعت ۹۹/۴/۲۸

توجه:

(۱) تمام صفحه های پاسخنامه خود را پس از عکس گرفتن، فقط در یک فایل Pdf، به آدرس ایمیل زیر تا ساعت ۱۲ و ربع ارسال کنید. یک ربع آخر برای ارسال پاسخنامه اختصاص دارد.

(۲) لازم است اسم فایل ارسالی، نام و نام خانوادگی خودتان باشد.

(۳) امتحان کتاب باز است و فقط استفاده از کتاب "گریفیتس" یا "ریتس و میلفورد و کریستی" به صورت هارد یا نرم مجاز است ولی هرگونه کتاب یا امکانات دیگر اینترنتی غیر مجاز است

آدرس ایمیل من: bahmanabadi@sharif.edu

مسئله ی (۱) موج تختی در محیطی با ضریب شکست n_1 منتشر می شود و در فصل مشترک این محیط با محیط با ضریب شکست n_2 انعکاس کلی داخلی می کند. موج فرودی ترکیبی از قطبش S و قطبش p است.

(آ) اختلاف فاز دو مولفه قطبش موج منعکس شده را برحسب n_1 ، n_2 ، و زاویه فرود θ_1 به دست آورید.

(ب) اختلاف فاز ماکزیمم با چه زاویه ی θ_1 ای به وجود می آید؟

(ج) اختلاف فاز ماکزیمم را به دست آورید.

مسئله ی (۲) یک موج TE در یک موجبر مستطیلی با ابعاد $a = 2.5\text{cm}$ و $b = 1\text{cm}$ در فرکانس های پایین تر از $f = 15.1\text{GHz}$ کار می کند.

(آ) مُدهای مختلف TE_{mn} که در این موج بر منتشر می شود را به دست آورید.

(ب) سرعت فاز و سرعت گروه مُدهایی که در این موجبر منتشر می شوند را در فرکانس $f = 15.1\text{GHz}$ به دست آورید.

مسئله ی ۳) یک ستاره تپنده (پالسار) به طور منظم پشت سر هم امواج رادیویی با فرکانس های

$$\omega_1 = 2.563 \times 10^9 s^{-1} \text{ و } \omega_2 = 3.833 \times 10^9 s^{-1} \text{ منتشر می کند. به دلیل محیط میان ستاره ای، که دارای}$$

هیدروژن یونیزه شده با $N = 10^5 \frac{\text{الکترن}}{m^3}$ است، سیگنال با فرکانس ω_1 با تاخیر زمانی 0.367 ثانیه دیرتر از سیگنال با فرکانس ω_2 به گیرنده زمینی می رسد. فرض کنید ضریب شکست محیط میان ستاره ای برحسب فرکانس زاویه ای، ω ، به

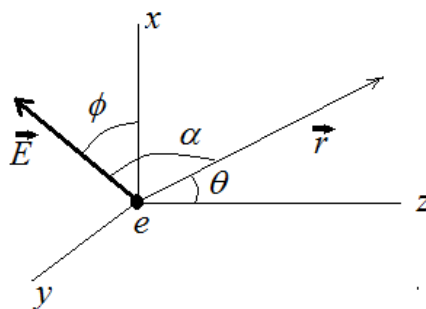
$$\text{صورت } n = (1 - \frac{\omega_p^2}{\omega^2})^{\frac{1}{2}} \text{ است، که در آن } \omega_p = (\frac{Ne^2}{m\epsilon_0})^{1/2} \text{ فرکانس پلاسما است.}$$

(آ) با استفاده از تعریف سرعت گروه $v_g = \frac{d\omega}{dk}$ ، با $k = n \frac{\omega}{c}$ ، سرعت گروه موج الکترومغناطیسی را در محیط میان ستاره ای برحسب ω به دست آورید.

(ب) فاصله ی این ستاره ی تپنده، L ، تا زمین چند ساتیمتر است؟

مسئله ی ۴) یک موج الکترومغناطیسی تخت با قطبیدگی خطی $\vec{E} = \vec{E}_0 e^{-i(\omega t - \vec{k} \cdot \vec{r})}$ با شدت I_0 به یک الکترون آزاد می خورد. الکترون شتاب گرفته و تابش می کند.

فرض کنید میدان الکتریکی موج فرودی در صفحه ی xy است و جهت آن با محور x زاویه ی φ است. می خواهیم شدت موج تابش شده از الکترون، I ، در نقطه ی $\vec{r}$ را برحسب شدت موج فرودی، I_0 ، به دست آوریم. $\vec{r}$ در صفحه ی xz است و با محور z زاویه ی θ می سازد.

(آ) α زاویه بین $\vec{r}$ و $\vec{E}$ است. نشان دهید $\cos \alpha = \sin \theta \cos \varphi$.

$$(ب) \text{ نشان دهید } I = I_0 \frac{r_e^2}{r^2} (1 - \sin^2 \theta \cos^2 \varphi), \text{ که در آن } r_e = \frac{e^2}{4\pi\epsilon_0 mc^2}$$

(ج) نمودار شدت I برحسب θ را در بازه ی $\theta = 0$ تا $\theta = \pi$ رسم کنید.